

RIU TÚRIA, AULA INTEGRAL

IES el QUINT
Riba-roja de Túria

Coordinadora:
Carmen Bonet Escandell

ÍNDEX

1. JUSTIFICACIÓ DEL PROJECTE

2. PROJECTE "Riu Túria, aula integral"

2.1. Objectius a què respon el projecte

2.2. Desenvolupament del projecte

- ITINERARIS DIDÀCTICS A PEU I EN BICICLETA • CAIXES NIU

PER A AUS INSECTÍVORES, MENJADORS
D'AUS I REFUGIS PER A QUIRÒPTERS

- VIVER DE PLANTES DE RIBERA

- INSPECCIÓ DE LA SALUT DEL TÚRIA: PROJECTE RIUS
(Fundació Limne)

- PARC FLUVIAL DEL TÚRIA km 18-19, PUNT 0 A
CONTAMINACIÓ DE RESIDUS SÒLIDS I PIRAGÜISME

- ARTS PLÀSTIQUES, MUSICALS I LITERÀRIES

- EXPOSICIONS

- ESTACIÓ METEOROLÒGICA DIGITAL

- ESTUDI DE L'ESTRUCTURA DELS PONTS

- PROJECTES D'INVESTIGACIÓ DE BATXILELRAT I CICLE

- RECUPERACIÓ DE BIODIVERSITAT: L'ANGUILA

- ESTUDI ECOLÒGIC D'UNA PARCEL·LA DEL RIU

- ARTESANIA DE CISTELLES I ENCORDAT DE CADIRES AMB

PLANTES DEL PN DEL TÚRIA

2.3. Avaluació de les activitats

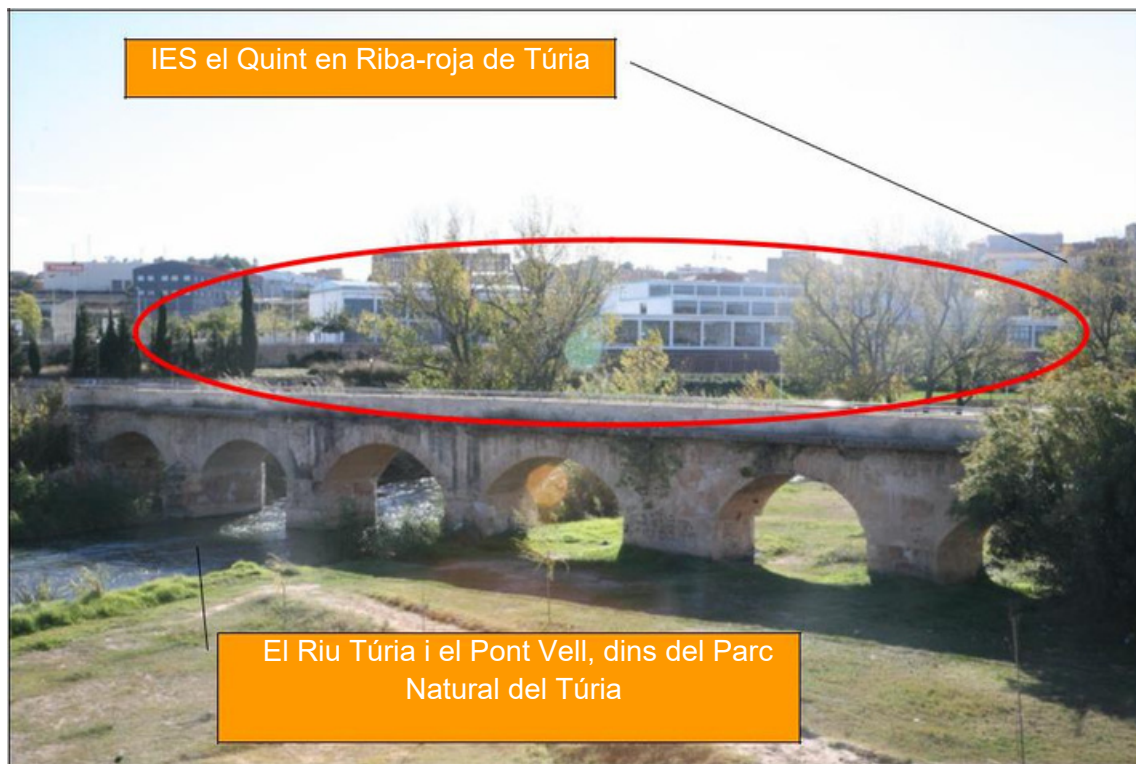
3. CONCLUSIÓ

4. IMPACTE DEL PROJECTE

5. VALORACIÓ FINAL

1. JUSTIFICACIÓ DEL PROJECTE

és un ~~L'Institut d'Ensenyament Secundari el Quint de Riba-roja de Túria~~ ~~L'Institut d'Ensenyament Secundari el Quint de Riba-roja de Túria~~ del riu Túria, en els marges del nucli urbà i orientat cap a les zones de cultiu, que en altres temps van ser fonamentals per a la supervivència del poble i la seua gent. Es troba al costat del Parc Natural del Túria, i forma part de la comarca de Camp de Túria.

L'IES el Quint ha anat creixent al llarg de la seua trajectòria educativa, tant en alumnat com en professorat.

Des del començament ens vam adonar de la importància que tenia l'entorn natural i social del centre en la nostra tasca educativa interdisciplinària. Per això, vam decidir que el riu Túria fos un element essencial i vertebrador de la nostra docència. Les possibilitats d'aprenentatge que s'obrien eren moltes, generant-se àmplies vies d'execució des de tots els departaments didàctics. A més a més, havíem d'aprofitar la curiositat natural dels adolescents i les seues inquietuds, com un suport imprescindible en el treball educatiu a desenvolupar.

La nostra metodologia de treball s'ha adaptat als canvis que vivim, per complir amb la tasca educativa que ens encomana la societat. La participació de l'alumnat en el seu procés educatiu, no com a simple receptor d'uns ensenyaments, sinó com a cercador d'informació a través de noves tecnologies, intèrpret de resultats, comunicador de pensaments, col·laborador del grup ..., és un factor decisiu per inclinar la balança cap a la satisfacció personal i el desig d'**APRENDRE**.

La funció principal dels docents és ajudar el nostre alumnat a comprendre la realitat més immediata, convertint-la en coneixement tècnic, científic i humanístic, de manera que els joves puguin contribuir a respectar-la i millorar-la.

En els centres educatius hem de potenciar l'experiència directa, utilitzant com a material didàctic el medi més proper: **la nostra cultura, el nostre entorn natural i social**.

Per a nosaltres, el protagonista principal en el projecte educatiu és l'alumnat i el que se li ensenya, donant prioritat a la manera com s'aprèn i fomentant la seua participació activa en la vida social i en la problemàtica que se'n deriva.

Utilitzant el treball cooperatiu i els projectes d'investigació l'ajudem a conèixer la realitat en la qual es desenvolupen i viuen. Investigant amb itineraris didàctics, exposicions, experiències pràctiques en el medi i en els tallers i laboratoris. L'alumnat coneix i aprèn de la seua pròpia realitat. Participa i és protagonista en la construcció del seu propi coneixement i, com diu el títol del nostre projecte, **fa del riu Túria un aula integral**.

Aquest projecte va començar a desenvolupar-se en el curs 2009-2010 amb la iniciativa de diversos departaments didàctics (Biologia i Geologia, Geografia i Història, Educació Física i Tecnologia). Realitzàrem activitats vinculades al coneixement i manteniment sostenible de l'entorn, amb la idea clara que **el riu Túria fóra l'eix vertebrador**, convertint-se en **l'aula més important del nostre centre**. Com sempre ens trobem amb la dificultat econòmica per poder **dotar-nos dels instruments necessaris per a realitzar aquest projecte** sense interferir en l'escassa economia de l'institut. Per això, sol·licitàrem un projecte ARCE del Ministeri d'Educació i Ciència amb dos IES de l'Estat Espanyol (l'IES Reguissol de la localitat de Santamaria de Palautordera de Barcelona i l'IES Las Norias de l'Ejido a la província de Màlaga) amb el títol **APRENDRE PARTICIPANT** (BOE. núm 301 de 11-12-2010). Gràcies a la subvenció econòmica concedida pel Ministeri d'Educació i Ciència vam poder començar a desenvolupar el nostre projecte. De la mateixa manera, l'obtenció en l'any 2011 del **PRIMER PREMI en Projectes d'Innovació Didàctica i Pedagògica** convocat per CAIXA POPULAR de València, ens va permetre comptar amb els fons econòmics necessaris per a continuar desenvolupant el nostre projecte. També va ser finançat en 2016 per la Generalitat Valenciana al ser **seleccionat com un PROJECTE D'INVESTIGACIÓ I INNOVACIÓ EDUCATIVA (PIIE)**. EcoRiba, de l'Ajuntament de Riba-roja, també **va premiar** en 2020 **el projecte pel DISENY DE DRONS** desenvolupat en els tallers de Tecnologia, amb finalitat eco-social. Amb estos quatre reconeixements s'ha pogut subvencionar material i recursos per a desenvolupar el Projecte del riu. El **PROJECTE NATURA** (entre alumnat de Primària i Secundària) presentat a la Universitat de València en 2017 també va rebre un **premi per la iniciativa sobre el control de plagues d'insectes amb les CAIXES NIU i un altre premi a la millor iniciativa ecològica**. I en 2025 s'ha premiat **l'ESTUDI D'UNA PARCEL·LA DEL RIU per alumnat del cicle de Producció Agroecològica, dins el projecte "CONSCIÈNCIA FORESTAL"** (de la Universitat de Còrdova, la UPV i el Ministeri de Ciència, Innovació i Universitat)

D'altra banda, des d'un primer moment la **col·laboració amb altres institucions** com el **Parc Natural del Túria, l'Ajuntament de Riba-roja de Túria, la Universitat de València, la UPV, la Fundació Limne, la Coordinadora en Defensa dels Boscos del Túria, la CEA (Centred'Educació Ambiental de la C.V), CEFIRES, i altres Centres Educatius**, nostres senyes d'identitat. D'aquesta manera, hem pogut participar en projectes de coordinació, de manera que la tasca investigadora del nostre alumnat ha traspassat les portes de l'IES i s'ha enriquit amb el treball de moltes altres persones i entitats. El nostre alumnat ha anat a explicar el nostre projecte a altres centres escolars i el professorat ho hem divulgat en simposis, jornades, congressos i en la pròpia Universitat, en conferències i xerrades. També ha arribat a la premsa local i provincial, a la televisió i a la ràdio.

La nostra participació a la Primavera Educativa, convocada per la Conselleria d'Educació i Ciència en el curs 2015-16, ens va suposar poder fer un exercici de síntesi del que s'havia realitzat i aconseguir fins aquell moment i poder reflexionar sobre com continuar desenvolupant el projecte.

L'última participació en institucions va ser el curs passat (24-25) en les **I Jornades d'Educació Socioambiental de Riba-roja**, amb dos ponències, i una d'elles va ser la del Projecte del Riu Túria. Es va realitzar un **pòster de les experiències transformadores** i es va exposar en la Facultat de Magisteri.

En 2025 també ens varen convidar a contar el Projecte en la ràdio de Riba-roja.

2. PROJECTE "Riu Túria, aula integral"

No descobrim res de nou si diem que el model tradicional d'ensenyament s'ha basat, principalment, en l'aprenentatge de "**continguts**", deixant de banda els significats humans del coneixement, el fet de participar per aprendre, de conèixer les pròpies possibilitats i limitacions, de saber adaptar-se als canvis, de comprendre i aprendre a resoldre els conflictes ...

El nom del projecte que proposarem, «Riu Túria, aula integral», posa de manifest les nostres vivències i reflexions en el món de l'educació i que són entre d'altres:

- Els canvis en el perfil actitudinal del nostre alumnat.
- La necessitat d'adaptar la nostra metodologia a aquests canvis si pretenem seguir complint amb la tasca formativa que ens encomana la societat.
- El desig que l'alumnat participe en el procés educatiu, no com simple receptor d'uns ensenyaments o coneixements, sinó com a cercador d'informació, descriptor i escriptor de resultats, comunicador de pensaments, col·laborador del grup...

El nostre alumnat té accés a gran quantitat d'informació (TV, Internet, xarxes socials, etc.) que el permet saber dels fets i esdeveniments globals del seu país o del món, però sovint desconeixen la realitat més propera: **el seu municipi, la seua comarca, la seua comunitat autònoma**. Creiem que el coneixement en l'Ensenyament Secundari i el Batxillerat ha de basar-se en la seua **REALITAT** i en com comprendre-la i com actuar-hi. La funció dels centres educatius és ajudar a profunditzar en la quotidianitat, per així, transformar el que ja coneixen en un saber científic i humanístic, a més de reconstruir-lo, elaborar-lo, ampliar-lo i convertir-lo en coneixement que pugui millorar aquesta realitat. Pensem que s'hauria de renunciar als particularismes de les "disciplines acadèmiques", per desenvolupar la recerca del coneixement a través de l'experiència directa i la interdisciplinarietat. Volem apropar la realitat als centres, aproximant l'alumnat al seu entorn més immediat.

Amb aquest projecte hem volgut proporcionar-nos i proporcionar als altres ensenyants els materials i instruments necessaris perquè l'alumnat conega i respecte el patrimoni artístic i cultural de la seua població i els fets històrics relacionats amb ells, i que conserven i milloren el seu entorn natural. Hem considerat un objectiu, sempre que siga possible, la utilització de les noves tecnologies i les TIC per a l'obtenció d'informació i produir-ne de nova que recopile i sintetitze nous coneixements. **Per a això es van fer dos cursos 2023-25 i des d'ara en endavant es realitzaran dos treballs d'investigació sobre "La cabra montesa del PN del Túria" i "Les aus del Túria i la seua evolució".**

D'altra banda, la creixent desmotivació i apatia que alguns joves mostren cap a l'estudi, ens ha de fer plantejar-nos noves estratègies educatives destinades, fonamentalment, a recuperar la motivació. Hem d'aprofitar la curiositat natural dels adolescents, com un suport imprescindible de la tasca educativa.

Per tot això creiem necessari, si realment volem que la nostra feina done resultats positius, desenvolupar l'estil de treball proposat en el projecte **RIU TÚRIA, AULA INTEGRAL**.

2.1. Objectius a què respon el projecte

Els objectius a què respon aquest projecte són: • Crear i oferir uns materials

didàctics que possibiliten incrementar el treball de camp, entenent el nostre entorn com una prolongació del nostre centre. Que el riu Túria siga l'aula més important del centre.

- Estar al corrent de les característiques i necessitats del nostre entorn i la nostra societat per vehicular-hi els continguts acadèmics.
- Compartir i promoure el treball cooperatiu i interdisciplinari.
- Promoure la participació de tota la comunitat educativa en l'aprenentatge.
- Facilitar el flux d'informació a tots els nivells (intergrups, internivells, intercentres ...).
- Interaccionar amb l'entorn i el nostre micromón.
- Fomentar la investigació de l'entorn.

Aquest aprenentatge que anomenem cooperatiu i interactiu, té moltes possibilitats i per això mateix, moltes vies d'execució. També nosaltres hem d'aprendre del nostre entorn. Per això, amb aquest projecte intensifiquem un compromís amb el desenvolupament sostenible del nostre medi immediat sense por d'equivocar-nos, rectificant i tornant a començar sempre que siga necessari. Al cap i a la fi, això és part del que volem transmetre al nostre alumnat: el coneixement és el factor decisiu que inclina la balança cap a **LA SATISFACCIÓ D'APRENDRE** i en aquest procés del coneixement tots hem d'aportar el nostre granet d'arena.

Els nostres materials per a l'alumnat han de suposar una aposta per la consolidació de les competències bàsiques o clau, no ja com a element curricular, sinó com a element que determina les seues possibilitats de participació activa i constructiva en la societat actual.

En aquesta acció i interacció, els nous desenvolupaments tecnològics i les TIC com a instrument de treball, amb totes les seues possibilitats, recerca, processament i comunicació de la informació que finalment és transformada en coneixement, són, més que un mitjà, una finalitat.

Volem que l'alumnat adquireisca l'habilitat de recerca d'informació a Internet que fomenti la seua capacitat per obtenir continguts. Pretenem que millore les seues competències relacionades amb les TIC, que en siga un consumidor, però un consumidor exigent, selectiu i crític. També desitgem que puga publicar continguts. Que compartisca reflexions i resultats, fruit del seu treball a l'aula, no només amb els seus amics sinó amb la societat. Desitgem que tinga al seu abast i puga fer ús d'avanços tecnològics de nivell científic, que els ajude a produir resultats i informes d'alt rigor científic capaços de compartir-los amb altres institucions acadèmiques o socials.

Tindrem en compte de manera molt especial que **les activitats** del nostre projecte estiguen **RELACIONADES I IMMERSES en el DESENVOLUPAMENT CURRICULAR DE LES DIFERENTS MATÈRIES IMPARTIDES** en els diferents nivells

acadèmics. L'alumnat ha de considerar i apreciar aquesta **tasca investigadora** com un element més del seu aprenentatge vinculat al conjunt de matèries que treballa diàriament.

Finalment, els nostres materials i el nostre treball han de contemplar

l'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT, amb una visió enriquida, ja que no només parlem de la diversitat en el grup de referència, sinó que al potenciar el treball internivells, aquesta diversitat els fa créixer, i també genera l'exigència d'un compromís de respecte, de pluralitat i de cooperació. L'atenció a la diversitat suposa una adquisició d'habilitats que, sens dubte, farà al nostre alumnat més sensible a les diferents realitats socials.

En definitiva, **amb aquest projecte pretenem que l'alumnat:**

- Conega, respecte, conserve i millore el patrimoni cultural, social i natural de la seua població i els fets històrics relacionats.
- Comprenga els successos, argüesca les conseqüències i siga capaç de comprometre's amb activitats dirigides a la millora de la seva salut, la dels altres i la de la resta de l'ecosistema.
- Utilitze les TIC i les noves tecnologies per obtenir informació a través de mitjans electrònics (enciclopèdies, bases de dades i webs temàtiques), el processador de textos per recollir i presentar la informació, la càmera fotogràfica digital, l'ordinador, programes de tractament de la imatge digital, el correu electrònic... produint informes o treballs que puguen ser compartits amb altres institucions acadèmiques i socials.
- Treballe amb companys del seu mateix o altres nivells, o d'altres centres, de forma cooperativa i grupal, per fer un recull i intercanvi de coneixements.
- Incremente les seues competències clau i ho faça amb creixent iniciativa i autonomia.

També és necessària **una permanent formació del professorat** basada fonamentalment en la seua participació en Grups de Treball creat en el CEFIRE amb aquesta finalitat, i en la participació en simposis, jornades i conferències organitzades per institucions locals i autonòmiques, com l'Ajuntament de Riba-roja de Túria, el Parc Natural del Túria o la Fundació Limne, en cursos de la Universitat de València o la Universitat Politècnica de València, en el Centre d'Educació Ambiental de la C.V ... que han tingut com a tema el riu Túria i el seu entorn.

Aquesta tasca formativa ens ha permès planificar i preparar, a partir dels materials d'estudi i desenvolupament del projecte, **l'aplicació de les competències bàsiques i el desenvolupament curricular interdisciplinari al projecte**. Per això, hem tingut en compte els problemes socials i mediambientals en l'entorn del riu Túria, estudiant les possibilitats que ofereix este en el desenvolupament curricular de l'ESO i el Batxillerat, l'aprofitament didàctic del Parc Natural del Túria i l'aplicació de les TIC en el desenrotllament d'activitats. En definitiva, hem fet del riu un laboratori experimental i base del coneixement científic i social.

La metodologia de treball desenvolupada ha consistit en què cada professor o professora ha aportat des de la seva disciplina acadèmica els temes i materials apropiats per a un treball interdisciplinari. El **treball cooperatiu** ens ha permès enriquir amb les nostres aportacions i experiències les propostes dels altres.

El mètode ha implicat una **experimentació in situ** de les diferents activitats proposades, per ajustar la seva adequació als diferents nivells de l'ESO i Batxillerat. Al costat d'això, cada proposta ha tingut en compte el moment de la seua possible **aplicació i desenvolupament dins el currículum de les diferents assignatures**.

Els temes tractats o les activitats elaborades sempre han tingut en compte la seua aplicació interdisciplinària i la seua **projecció en el medi físic del riu Túria**.

2.2 Desenvolupament del projecte

• ITINERARIS DIDÀCTICS A PEU I EN BICICLETA

L'elaboració d'unes Guies Didàctiques per part dels Departaments de Geografia i Història, Educació Física i Biologia i Geologia ha permès el desenvolupament d'un coneixement profund de la ribera del riu al seu pas per Riba-roja de Túria i les localitats del seu entorn.

S'han desenvolupat dos itineraris amb bicicleta (des del Pont Vell de Riba-roja, fins al Molí del Testar a Paterna, i des del Pont Vell de Riba-roja fins al Centre d'Interpretació del PNT a Vilamarxant) i un itinerari senderista i natural entre el Pont Vell i Masia de Traver.

Amb aquestes activitats s'han treballat els **ODS 14 i 15 Vida d'ecosistemes aquàtics i terrestres**.

Itineraris amb bicicleta

Estan **realitzats conjuntament pels departaments didàctics de Geografia i Història i Educació Física**.

Aquests itineraris estan adreçats a l'alumnat de 1r i 3r d'ESO. Es realitzen durant una jornada escolar, disposant d'un material didàctic que l'alumnat treballa prèviament i amb posterioritat al desenvolupament de l'activitat.

Els itineraris en bicicleta des del Pont Vell - Molí del Testar i des del Pont Vell - Centre d'Interpretació del PNT ens permeten conèixer en profunditat, en dos cursos, un ampli espai geogràfic de 30 km. Observem el diferent grau d'hominització a llarg de la història i els diferents usos i tècniques agràries en l'actualitat. També estrebem en els diferents elements de l'arquitectura de l'aigua, els sistemes de regis i sèquies, els assuts, al partit de la Reial Sèquia de Montcada i el seu caixer d'aigües sotà el Molí del Testar. Això ens permet treballar aspectes geogràfics i naturals propis del paisatge de ribera i dels diferents sòls i caràcters de l'edificació que formen les riberes del riu Túria. També ens permet l'aplicació de competències matemàtiques amb càlculs senzills per a l'estudi de l'altura d'arbres monumentals com el Plataner existent a Masia de Traver.

Hem desenvolupat aspectes de vida sana i saludable mitjançant la pràctica de l'activitat física amb l'ús de la bicicleta com a mitjà de transport ecològic. Aquesta activitat reforça la pràctica esportiva en el medi natural, respectant a altres usuaris del Parc Fluvial del Túria (senderistes i genets) i el respecte a les normes de circulació viària (utilització del casc, manteniment mecànic de la bicicleta, respecte a la velocitat de circulació per mesura...).

En aquesta activitat treballa amb l'app OruxMaps, Orux i CV i el programa de cartografia *Iberpix* de l'Institut Geogràfic Nacional. Amb aquest programa i les app l'alumnat estudia i prepara l'itinerari en GPS, al qual posteriorment s'afegeixen els *points* fotogràfics o de so que consideren necessaris per a la posterior presentació i explicació.

Els últims cursos en esta activitat s'han visitat camins rurals, pous d'aigua, antigues sèquies d'època musulmana, les noves instal·lacions de la Comunitat de Regants Lorca - el Quint, dos molins hidràulics ja endussats, un pont ferroviari de finals del segle XIX i el Centre d'Interpretació del Parc del Túria a Vilamarxant. També s'ha

aprofitat per a mostrar la vegetació típica de ribera i observar la fauna al llarg de tot el recorregut.

Itinerari senderista ecològic i natural

Està realitzat pel **departament didàctic de Biologia i Geologia**.

Aquest itinerari va començar dirigit a l'alumnat de 2n i 4t d'ESO, però també s'ha dut a terme amb alumnat de 3r d'ESO, lligant l'activitat a la programació d'ecosistemes i biodiversitat del curs. Es realitza durant la jornada escolar, i disposa d'un material didàctic que l'alumnat treballa prèviament, durant i amb posterioritat al desenvolupament de l'activitat.

L'itinerari d'ecologia, realitzat a peu des del Pont Vell fins a Masia de Traver, ens permet l'observació i estudi de la fauna i flora del nostre entorn immediat. No hi ha dubte que l'alt grau d'hominització de l'entorn del riu Túria ha estat una de les causes més importants de la degradació dels boscos de ribera. Al llarg de la història, els espais pròxims als rius han estat aprofitats per al seu cultiu i explotació agrària. Aquest aprofitament ha anat en detriment de la vegetació i boscos de ribera, donant-se en moltes ocasions la introducció d'espècies de caràcter mediterrani (pi, olivera, ...) o fins i tot la presència d'espècies invasores, algunes amb molta tradició (la canya), altres més recents per motius d'ornamentació i de jardineria (mareselva japonesa...). Així mateix, es tracten en l'itinerari aspectes de geologia, de residus i d'impacte ambiental.

Amb posterioritat a la realització dels itineraris didàctics, l'alumnat realitza una posada en comú en la qual es sintetitzen els diferents impactes ambientals i socials detectats per ells. Aquest informe s'envia a les diverses administracions responsables o entitats amb les quals col·laborem: l'Ajuntament de Riba-roja de Túria, El Parc Natural del Túria, la Confederació Hidrogràfica del Xúquer, la Fundació LIMNE, la Coordinadora del Bosc del Túria, etc.

• CAIXES NIU PER A AUS INSECTÍVORES I REFUGIS PER A QUIRÒPTERS

Des del primer moment, ens vam plantejar que el nostre projecte hauria de respondre a problemes reals en el medi natural. Per la nostra ubicació al costat del riu, l'existència de gran quantitat d'insectes en moments puntuals provoca molèsties i problemes de caràcter sanitari. El nostre alumnat ha pogut veure com s'han realitzat tractaments de xoc de caràcter químic amb insecticides. A més, la presència de processionària en els pins de la localitat ens va portar al compromís de desenvolupar una activitat que facilités el control natural, més respectuós amb el medi ambient, d'aquesta i altres plagues.

Des del departament de Biologia i Geologia, Tecnologia i Geografia i Història, desenvolupem el projecte de construcció i fabricació de caixes niu per a aus insectívores i posteriorment refugis per a rates penades. La immersió d'aquesta activitat dins de les programacions de les matèries acadèmiques ha possibilitat que, tant en 1r com en 3r d'ESO, es pugui abordar aquest problema des de diferents perspectives:

- **BIOLOGIA I GEOLOGIA:** estudiem la importància ecològica dels insectes i els seus depredadors dins de les cadenes tròfiques, i del seu control per mitjans naturals. A través dels materials dissenyats hem volgut facilitar la presència d'espècies depredadores i reguladores d'insectes.
- **TECNOLOGIA:** fem servir la fusta en la fabricació de caixes niu per a aus insectívores i en els refugis per a rates penades. Aquesta activitat ha quedat emmarcada plenament en el desenvolupament curricular de l'assignatura. Així

mateix, ha possibilitat que quan aquest treball s'ha traslladat al medi natural l'alumnat ho consideràs com a propi, i motivant per la seva cura i manteniment.

- GEOGRAFIA I HISTÒRIA: s'ha estudiat l'espai geogràfic per poder optar a la ubicació més adequada de les caixes niu i els refugis. La georeferenciació ha estat necessària per a la posterior localització i realització de les tasques de neteja, manteniment i reposició de caixes niu deteriorades.

Construcció de caixes niu i menjadors per a aus insectívores

, les col·locant i fent les caixes niu georeferència i emplen la fitxa de seguiment d'aquesta caixa. El fet de ser els protagonistes actius en tot el procés els motiva a realitzar el seu seguiment al llarg de tota la nidificació.

Per a la construcció i col·locació d'aquestes caixes niu hem tingut l'assessorament d'associacions ornitològiques i tècnics especialistes, que ens ha permès millorar i adequar el disseny i construcció d'aquestes caixes. Cal tenir en compte la dimensió adequada de l'orifici d'entrada de les aus, la utilització de tints i olis naturals per a la impermeabilització, la disposició a l'interior de la caixa de barreres de defensa dels ous davant de possibles depredadors... El procés ha suposat un aprenentatge i autocorrecció del projecte que ens ha permès una millora constant.

Hem pogut constatar l'èxit de l'activitat amb un alt grau d'ocupació de les caixes instal·lades: any rere any podem observar la presència de noves niades i procedim a la seua neteja i adequació per a la nova estació. Sempre hem tingut l'assessorament i recolzament del Parc Natural del Túrria per a dur endavant esta activitat. I ens ha demanat la continuació del projecte, ja que si les caixes s'han ocupat és perquè han estat útils per a les aus.

A l'any 2016 vàrem realitzar caixes niu amb l'alumnat de sisè del col·legi Cervantes per a desenvolupar el **Projecte Natura** a partir de l'experiència del nostre alumnat, i que va ser **premiat per l'Universitat de València**.

Cal destacar també que un altre curs l'alumnat va realitzar en el taller de Tecnologia **menjadors per a aus**, facilitant amb la col·locació de llavors dins que els pardalets tingueren més recursos per a sobreviure en els moments més desfavorables.

Els refugis per a rates penada

Els refugis per a rates penades també ha estat elaborats pel nostre alumnat en el taller de Tecnologia. Es troben ubicats en el nostre mateix centre acadèmic prop del riu, al costat de les pistes de bàsquet. Malgrat que és difícil que l'alumnat pugui constatar la seua presència, ja que les rates penades ocuparien especialment els refugis en períodes estivals, aquests **són un important element de conscienciació ecològica**.

La tradicional utilització d'insecticides suposa un greu problema per a la supervivència de les rates penades i les col·loca en alt risc de desaparició en el nostre entorn. Amb esta activitat hem **volgut col·laborar en la conservació de totes les espècies de rates penades, oferint-les espais de refugi en l'entorn del Túrria**.

S'han realitzat enregistraments nocturns d'ecolocalitzacions de diferents espècies de rates penades en el PNT en diverses activitats dutes a terme amb experts sobre el tema.

El cicle de Producció Agroecològica del centre ha mostrat molt d'interés l'últim curs (24-25) per a renovar materials i poder fer un seguiment anual de les espècies que apareixen en l'entorn de l'institut. Per això, s'han posat en contacte amb el cicle Superior de Xest on es desenvolupa l'estudi de les rates penades. Amb el seu assessorament es desenvoluparan activitats d'estudi i seguiment de les espècies pròximes al centre.

Amb els dos projectes de caixes niu i refugis es varen treballar els **ODS 14 i 15** **Vida subaquàtica i ecosistemes aquàtics i terrestres.**

• VIVER DE PLANTES DE RIBERA

És habitual que els centres educatius, juntament amb els seus corresponents Ajuntaments, participen en campanyes de **repoblació** en el Dia Mundial de l'Arbre. L'estudi del nostre entorn més proper ens va permetre observar les deficiències de la ribera del riu a les proximitats de Riba-roja de Túria, fins i tot la introducció d'espècies que no eren pròpiament de ribera repoblades per la Confederació Hidrogràfica del Xúquer en el moment de la inauguració del Parc Natural del Túria.

En estreta col·laboració amb els tècnics del Parc Natural del Túria vam decidir realitzar un **viver propi d'espècies de ribera que ens servira per a les nostres pròpies repoblacions**. En aquest viver prepararem i cuidarem espècies com els salzes, el xop blanc, el xop negre o el tamarell, per al seu posterior trasllat a les riberes del riu. La proximitat del centre educatiu a les zones de plantació ens va permetre observar l'evolució i creixement d'aquests plançons i oferir ajuda amb aportacions d'aigua extra en moments de forta sequera.

Aquesta activitat del projecte s'ha desenvolupat amb ajuda dels tècnics del Parc Natural, i amb un caràcter d'internivells. Per això, s'ha realitzat una selecció d'alumnat dels diferents nivells d'ESO, tenint en compte la participació del grup de PQPI o altres de característiques similars. L'existència en el centre durant diversos cursos d'un PQPI de Jardineria va facilitar el seguiment i desenvolupament del viver d'espècies de ribera.

Els últims cursos el cicle de Producció Agroecològica ha realitzat en diverses ocasions el viver de plantes de ribera, també sempre amb l'assessorament del P.N. del Túria.

L'alumnat que participa en aquest tipus d'activitats no es dedica a plantar un arbre que algú li ha donat, sinó que es vincula i responsabilitza d'un possible individu de *Salze blanc*, *Salix alba*, ... durant un any, fins a la posterior plantació en el medi natural del "seu" arbre. El que veritablement importa és la vinculació entre l'alumnat que realitza l'activitat, amb la seua planta i el seu entorn. Aquest és l'esperit d'una completa educació ambiental. Cal ser conscients que el veritable objectiu del present projecte ha estat que les persones que viuen al costat d'aquest espai natural, i que en fan o en faran ús, participen de forma activa en la seua conservació i millora.

Les etiquetes i plançons que s'han repoblat, d'acord amb els objectius del projecte, han estat espècies forestals de ribera presents en aquest tram del riu Túria: *Salix alba*, *Salix eleagnos*, *Salix purpurea*, *Salix atrocinerea*, *Tamarix sp*, *Populus alba*, *Populus nigra* i *Celtis australis*, majoritàriament.

En el desenvolupament d'aquest projecte s'ha estat en contacte permanent amb els tècnics de PNT ja que és necessari verificar que les accions que s'executen són acords al planificat i a l'obtenció dels permisos de la CHX; això ens ha permés determinar si aquestes accions s'estaven desenvolupant en la direcció correcta i si havien contribuït realment a aconseguir l'objectiu final. Un responsable del PNT, preferentment un biòleg, juntament amb l'equip docent de l'IES, havia de mesurar els indicadors establerts en el present projecte per determinar si es complien els objectius. Aquest procés seguia les següents fases:

- 1) Sol·licitud d'autorització a la Confederació Hidrogràfica del Xúquer per a la recollida dels materials de reproducció.
- 2) Recollida de materials de reproducció (estaquetes).
- 3) Plantació d'estaquetes en el viver del centre.
- 4) Seguiment i cura del viver (reg, tractaments fitosanitaris, ...)
- 5) Sol·licitud de l'autorització de repoblació a la Confederació Hidrogràfica del Xúquer. Es realitza mitjançant el PNT i l'ajuntament de Riba-roja.
- 6) Plantació a la ribera del riu.
- 7) Avaluació del desenvolupament del projecte amb els tècnics del PNT i Ajuntament de Riba-roja.

Esta activitat de creació d'un viver d'espècies de ribera i la repoblació sempre ha tingut un objectiu d'ajudar a concienciar en la **necessitat de minimitzar l'impacte humà, frenar el canvi climàtic i recuperar ecosistemes (ODS 13 Acció pel clima i ODS 15 Vida d'ecosistemes terrestres)**.

• INSPECCIÓ DE LA SALUT DEL TÚRIA: PROJECTE RIUS (Fundació Limne)

Des del 2010 col·laborem en el Projecte Rius que la Fundació Limne desenvolupa a la Comunitat Valenciana. Aquest consisteix en **l'anàlisi d'una sèrie d'indicadors de caràcter físicoquímic i biològics** que fan possible **obtenir uns paràmetres de la qualitat de les aigües dels rius valencians**.

Dues vegades al llarg del curs, a la primavera i a la tardor, realitzem anàlisi d'aigües, estudi de macroinvertebrats, observació de l'estat de la vegetació de ribera, observació de la presència d'aus i evolució dels nivells de cabal del riu, tot i tractar-se d'un tram fortament regulat per embassaments...

Aquestes anàlisis ens permeten dur als nivells acadèmics de batxillerat uns processos d'estudi i investigació de nivell elevat, donant-li una dimensió pràctica als coneixements que l'alumnat adquireix en el desenvolupament curricular de les assignatures de Biologia, Física i Química, Ciències de la Terra i del Medi ambient o Geografia.

Els resultats d'aquestes anàlisis són transmesos a la Fundació Limne perquè ells els posen en comú amb els altres estudis realitzats per altres institucions o col·lectius a nivell comunitari.

Es treballen els ODS 14 i 15: Vida d'ecosistemes aquàtics i terrestres.

• PARC FLUVIAL DEL TÚRIA km 18-19, PUNT 0 A CONTAMINACIÓ DE RESIDUS SÒLIDS I PIRAGÜISME

Com ja hem assenyalat anteriorment, l'alt grau d'hominització del riu Túria ha fet de les seues riberes un espai altament contaminat. Durant molt de temps, la manca de sensibilitat i conscienciació mediambiental ha fet dels rius una gran claveguera de deixalles i contaminació de tot tipus. Els temps han canviat una mica. Però, malgrat haver millorat la situació, cal continuar realitzant actuacions de neteja de la llera i vigilància de contaminació d'aigües.

Vam elaborar també una activitat anomenada PARC FLUVIAL DEL TÚRIA km 18-19, PUNT 0 DE **CONTAMINACIÓ DE RESIDUS SÒLIDS**. Aquest projecte desenvolupat pels departaments didàctics d'Educació Física, Ciències Socials, Ciències Naturals i Tecnologia, ha consistit en la inspecció de la llera del riu, tant en la part exterior com des del propi riu. Per això, es combina la inspecció de les aigües del riu mitjançant la **baixada en piragua** d'un grup d'alumnes, amb la retirada dels residus sòlids existents des de l'exterior per part d'altres. Aquesta acció combinada va permetre la retirada de diferents tipus de residus i poder fer una tasca de seguiment, ja que anualment realitzem dues accions de neteja i recollides de residus en el mateix punt. Cal destacar també, que apart de la baixada en piragua en esta activitat, el departament d'Educació Física fomenta la realització habitual d'exercici físic en l'entorn del riu.

Hem col·laborat durant uns anys en les campanyes "**Mans al riu**" desenvolupades per la Fundació Limne. Aquestes han servit per incrementar el grau de participació i conscienciació social davant aquesta problemàtica i per a la neteja de brossa dels rius valencians. S'han retirat tones de residus sòlids de tot tipus cada any. En aquestes campanyes ha participat el conjunt de la comunitat educativa (alumnes, pares i mares i professorat) i hem comptat amb la col·laboració de la Regidoria de Medi Ambient de l'Ajuntament de Riba-roja de Túria.

En aquesta activitat també es fomenta el desenvolupament dels **ODS 14 i 15: Vidad'ecosistemesaquàtics i terrestres**.

•ARTS PLÀSTIQUES, MUSICALS I LITERÀRIES

Les Arts plàstiques i literàries també tenen un espai important en el nostre projecte. Des dels departaments didàctics d'Educació Plàstica i Visual i Llengües hem abordat diferents tipus de **manifestacions artístiques i literàries**. En els diferents nivells acadèmics el riu ha servit d'inspiració per a **composicions narratives, elaboració de textos periodístics i poemes**, així com per realitzacions **d'exposicions pictòriques o muntatges artístics al hall del centre**. En alguns casos s'ha treballat de manera **interdisciplinar**.

Durant el present curs és el nostre objectiu desenvolupar **activitats musicals relacionades amb la fabricació d'instruments de canya** (que s'elaborarà en el taller de Tecnologia) i cançons al·lusives al riu. Volem compartir aquestes creacions amb altres centres.

En les diferents activitats de biodiversitat del projecte s'han utilitzat **els noms científics, els noms en valencià, castellà i llengües estrangeres**.

que ha vingut al nostre IES ha pogut gaudir en francès i en anglès d'algunes de les activitats realitzades en el Projecte del riu (exposicions, repoblació, inspecció de la qualitat de l'aigua del riu, jornades d'Apicultura,...)

L'alumnat d'Erasmus

El departament de **Plàstica** ha col·laborat en nombroses ocasions en l'elaboració dels cartells de les exposicions realitzades al *hall* del centre (Amfibis, Peixos, Invasores...)

Aquestes activitats també estan relacionades amb el desenrotllament dels **ODS 14 i 15: Vidad'ecosistemesaquàtics i terrestres**.

• EXPOSICIONS AL HALL

Una activitat que realitzem juntament amb el Parc Natural del Túrria és les "Jornades sobre **Amfibis** DEL PARC NATURAL DE TÚRIA". Per la seua naturalesa, es realitza al llarg d'una setmana a l'institut amb una exposició i una conferència dirigida a l'alumnat; i fora de l'horari lectiu, dissabte, es complementa amb una excursió a una de les rambles del Parc Natural del Túrria. En aquesta activitat les famílies també participen, adquirint coneixements i transmetent les seues experiències. D'aquesta manera desenvolupem un dels nostres objectius: la integració de tota la comunitat educativa en el projecte, amb la implicació, conscienciació i enriquiment que suposa per a tots.

També s'han realitzat exposicions sobre **peixos** (autòctons i al·lòctons del parc natural del Túrria), **espècies invasores** (plantes, peixos com gambúsia, percasol o alburno, tortuga de Florida, cranc americà...), **aus i mamífers**, i **plantes** del poble. En l'exposició sobre aus i mamífers ha participat **Manolo Ambou**, un reconegut naturalista i fotògraf que ha captivat l'alumnat amb les seues explicacions i experiències.

Per a col·locar tots els animals vius de les exposicions s'han anat comprant aquaris de diferents tamanyos que s'han instal·lat en el *hall* quan s'han realitzat les activitats comentades.

Els darrers cursos s'han realitzat exposicions sobre **Apicultura**, desenvolupat pel Cicle de Producció Agroecològica amb motiu del dia Mundial de les abelles el 20 de maig. S'ha realitzat el primer tall de la mel de l'abellar del Quint en col·laboració amb el Museu d'Història Natural de València, que ha retransmés en directe tot el procés per als visitants del museu. Un dia per a recordar la importància dels pol·linitzadors, eixos xicotets insectes sense els quals no existiria la vida en el planeta Terra.

En aquesta activitat també es treballa el desenvolupament dels **ODS 14 i 15: Vida d'ecosistemes aquàtics i terrestres**.

• ESTACIÓ METEOROLÒGICA DIGITAL

Aquesta estació, que es troba al terrat del centre, ha estat funcionant els primers anys baix la supervisió del departament de Geografia i Història i **ha proporcionat informació del temps al PN del Túrria, a la comarca i a AVAMET**. Ha estat molt **útil per a treballar l'oratge i els climogrames** en esta assignatura. Actualment, l'equip directiu s'encarrega del seu manteniment i ha recolzat la seua continuïtat quan hi ha hagut deficiències en les instal·lacions.

• ESTUDI DE L'ESTRUCTURA DELS PONTS El Pont Vell de Riba-roja, el pont Nou, el

Pont de Fusta i el Pont del Barranc de les Monges.

han estat ponts on l'alumnat de 1r d'ESO ha pogut estudiar l'estructura: s'ha realitzat una visita als quatre ponts i s'ha treballat amb un dossier elaborat pel departament de Tecnologia aspectes matemàtics, característiques de cada pont, usos o funcions, destrucció d'un pont peravingudes del riu, dibuixos dels ponts, les seues parts, materials, forma, estabilitat i esforços que hi apareixen en cadascun d'ells.

• PROJECTES D'INVESTIGACIÓ DE BATXILLERAT I CICLE

Aprofundir en l'estudi del riu i de la seua biodiversitat amb la investigació realitzada a partir de projectes de dos cursos de l'alumnat de Batxillerat i cicle ha estat una realitat de l'IES el Quint entre el curs 23 i 25. Estos projectes han suposat un gran enriquiment per a l'alumnat i per al centre. L'estudi de **“La cabra salvatge del PNT” i “Les aus del Túria i la seua evolució”**, ha sigut la investigació realitzada per dos alumnes de l'institut, del cicle de Producció agroecològica i de Batxillerat, respectivament. Han estat dos projectes lligats directament a la biodiversitat del Túria. Per tant, s'ha fomentat l'**ODS 14 i 15: Vida d'ecosistemes aquàtics i terrestres**.

• RECUPERACIÓ DE BIODIVERSITAT: L'ANGUILA

L'alumnat del cicle de Producció Agroecològica ha participat els últims dos cursos en el Castell de Riba-roja en la Jornada **“L'anguila al mar, l'anguila al Túria”** dins

de Riba-roja, organitzada per la Universitat de València i l'Ajuntament de Riba-roja. Aquesta espècie continua **amençada per la degradació persistent del seu hàbitat**.

En el Pla d'Ordenació de Recursos Naturals (PORN) del Parc Natural del Túria es posa de manifest la necessitat de renaturalitzar el tram final del riu i de connectar-lo amb el mar com una línia d'aigua permanent. Per assegurar la supervivència d'esta espècie tan emblemàtica per a la cultura valenciana, la connexió del Túria amb el mar és vital: les anguilles adultes fecundades en les aigües dolces tornen al mar i viatgen durant uns mesos al mar dels Sargassos, on posaran els ous. Les larves nascudes tornaran, en un viatge d'un parell d'anys, cap a les costes i desembocadures dels rius, on es convertiran en angules. Així podran conquerir de nou els rius valencians i l'espècie podrà remuntar-los des del mar i tancar el seu cicle vital. S'ha tractat la cria en cautivitat com una forma de repoblació i de la necessitat de restauració dels rius. Este ha suposat un important treball vinculat a l'**ODS 14: Vida d'ecosistemes aquàtics**.

• ESTUDI ECOLÒGIC D'UNA PARCEL·LA DEL RIU

El curs passat (24-25) es va desenvolupar amb el primer curs del cicle de Producció Agroecològica l'**estudi ecològic d'una parcel·la del riu (amb la fauna, la flora, l'estructura, textura i anàlisi del Túria)**. La investigació va ser **premiada pel projecte “Conciència Forestal”**, convocat per la Universitat de Còrdova, la UPV i el Ministeri de Ciència, Innovació i Universitat.

• ARTESANIA DE CISTELLES I ENCORDAT DE CADIRES AMB PLANTES DEL PN DEL TÚRIA

Coordinats amb l'AMPA de l'IES s'ha demanat la participació dels majors del centre de dia del poble, per a realitzar encordat de cadires o elaboració de cistelles. Es realitzarà amb plantes del PN del Túria, com són **la boga o l'espart**. El cicle de Producció Agroecològica mostra interès en que l'alumnat de FPB aprenga dels majors del poble esta tradició artesanal. Aprofitarem també per a que l'alumnat que treballa les plantes (1r d'ESO i 1r de Batxillerat) puguin gaudir d'aquesta activitat que volem desenvolupar al *hall* del centre. Som conscients del valor que suposa apreciar tradicions de Riba-roja, que es poden perdre i que volem evitar a través l'**aprenentatge intergeneracional**, fomentant a més a més, **el respecte als nostres majors**.

2.3. Avaluació de les activitats

Tot l'alumnat és avaluat de forma individual i grupal en cadascuna de les activitats exposades, tenint en compte les següents rúbriques:

- Preparació prèvia de l'activitat (recerca d'informació, treball previ a l'activitat,...)
- Preparació dels elements i instruments necessaris per al desenvolupament de l'activitat (material adient, com botes d'aigua, safates de laboratori, lupes, prismàtics, poals, aixades, condicionament de la bicicleta, disposició del casc, utilització de calçat i roba adequada, dossiers de treball...)
- Emplenament del quadern de camp o de les fitxes preparades per a cada activitat.

Com les activitats realitzades formen part del desenvolupament de les diferents matèries impartides pels departaments didàctics implicats en elles, l'alumnat és avaluat també des del punt de vista curricular:

- Raonament i continguts teòrics i pràctics que motiva l'activitat (itinerari didàctic; construcció de caixes niu per a aus insectívores i refugis per a rates penades; estudi d'amfibis, peixos, invasores, plantes, aus i mamífers; coneixement de l'espai geogràfic; desenvolupament d'aspectes d'educació física i salut, estudi dels ponts,...). En aquesta avaluació es tenen en compte els criteris corresponents als sabers de les matèries del departament didàctic corresponent.
- Desenvolupament de la capacitat d'interdisciplinarietat i treball en equip per part de l'alumnat.

3. CONCLUSIÓ

En definitiva, **amb el desenvolupament d'aquest projecte hem pretès al llarg dels anys que els nostre alumnat:**

- Conega, respecte, conserve i millore el patrimoni cultural, social i natural de la població.
- Comprenga els successos i les conseqüències que se'n deriven i siga capaç de comprometre's amb activitats dirigides a la millora de l'ecosistema.
- Utilitze les TIC per obtenir informació a través de mitjans electrònics (bases de dades i webs temàtiques), el processador de textos per recollir i presentar la informació, la càmera fotogràfica digital, l'ordinador, programes de tractament de la imatge digital, el correu electrònic, etc.
- Treballe de forma cooperativa amb companys del seu mateix nivell o d'altres. A través de la seva participació en projectes de col·laboració amb altres institucions o centres educatius podrà intercanviar importants experiències i vivències.
- Incremente les seues competències amb creixent iniciativa i autonomia.

El riu Túria és un camí d'aigua que ens serveix per transportar el nostre saber i coneixement a l'alumnat que cadacurs arriba al nostre **Institut per FORMAR i APRENDRE PARTICIPANT**.

L'originalitat de Riu Túria, aula integral ha residit, i resideix, en el seu marcat grau d'interdisciplinarietat, en l'alt nivell de participació de l'alumnat i en què la temàtica de les diferents activitats es veuen inscrites en el desenvolupament curricular de les

diferents matèries impartides al llarg del curs. Totes les activitats es troben inscrites dins de les programacions i formen part del currículum acadèmic que es treballa.

La **metodologia activa i col·laborativa** fa de l'alumnat el veritable protagonista del projecte. Amb el seu treball i els seus coneixements, és el productor dels diferents elements necessaris per a la realització de les activitats: la planificació de les rutes, l'elaboració de les caixes niu per a aus insectívores i els refugis per a ratpenats, la detecció i posterior recollida de residus a la llera del riu... **El professorat** és un element imprescindible que acompanya i orienta tot aquest procés formatiu potenciant la iniciativa i la curiositat de l'alumnat. **L'equip docent, coordinador del projecte**, és l'encarregat de la sincronització i temporalització de les diferents accions a desenvolupar i la seua immersió en el Projecte Curricular de Centre i els diferents currículums acadèmics.

És un projecte que ha demostrat, per la voluntat decidida del professorat i per la participació directa de l'alumnat, ser **un projecte sostenible en el temps**. Ja té una història llarga d'anys en el seu desenvolupament, i en aquest temps hem estat capaços de modificar i innovar ampliant la temàtica abordada.

Viable des del punt de vista econòmic, perquè amb escassos recursos econòmics hem estat capaços d'assolir uns nivells de desenvolupament i rigor científic molt importants. La major part dels recursos econòmics s'han invertit en partides de material no fungible, la qual cosa ens ha permès poder comptar amb equips tecnològics i científics al llarg dels anys.

És un projecte que, per la seua **originalitat i singularitat**, ha tingut **una àmplia repercussió en els mitjans de comunicació** (Diari LEVANTE, Canal 9, TV Riba-roja, Revista del Centre d'Educació Ambiental de la Comunitat Valenciana, revista del PNTi de l'Ajuntament del poble...); i **harebut diferents reconeixements** premis.

És un projecte **exportable a altres centres acadèmics** de la Ribera del Júcar, des del seu naixement a Guadalaviar fins a la seva desembocadura a Pinedo.

Peraixò, proposem el present curs que des del programa Tot Eduel Quint siga centre amfitrió amb el Projecte del riu.

La nostra **col·laboració amb altres institucions públiques** (Ajuntament de Riba-roja de Túria, Confederació Hidrogràfica del Xúquer, Parc Natural del Túria, Fundació Limne, Coordinadora per la Defensa dels Boscos del Túria...) o **acadèmiques** (Universitat de València, la Universitat Politècnica de València), ens permet **la immersió del nostre projecte a nivell social i de ciència ciutadana**.

La **participació activa i el compromís dels pares i mares del nostre alumnat** en el procés educatiu és per al nostre projecte una altra de les claus fonamentals. Des de la comunicació i **col·laboració amb l'AMPA** de l'IES el Quint, fins a la participació a títol particular de pares i mares en diferents parts del projecte pel seu interès o per les seues professions, ha fet que el projecte tinga una repercussió molt més àmplia a nivell municipal i formativa.

El **caràcter inclusiu** ve donat per la participació en el projecte de tots els nivells educatius sense distinció, cuidant amb especial zel la participació equilibrada de sexes, grups de població i condició social. En el projecte procurem facilitar la participació d'aquells alumnes amb dificultats de caràcter econòmic o social. Es busca potenciar la solidaritat entre companys perquè es faciliten els uns als altres els instruments necessaris per a la realització d'activitats, per exemple el préstec de bicicletes, cascs...

El **desenvolupament del plurilingüisme** es realitza constantment en dos àmbits: la producció de materials i la utilització de les llengües com a vehicle d'expressió i comunicació. El valencià, castellà i anglès són utilitzats indistintament en el procés de desenvolupament de les diferents activitats. Cal tenir en compte que els

continguts de moltes de les eines TIC utilitzades vénen en anglès, el que obliga al nostre alumnat a la seua utilització com a llengua necessària en el projecte. La llengua francesa s'ha incorporat des de l'àmbit comunicatiu i acadèmic, mitjançant la realització de treballs de redacció i composicions literàries. L'alumnat d'**Erasmus** ha pogut gaudir del Projecte amb l'ús l'anglès i el francès per part de l'alumnat i professorat.

4. IMPACTE DEL PROJECTE

Atès que el projecte **es desenvolupa des de fa setze anys**, el seu impacte a nivell social i acadèmic és molt important per l'alt nivell de **participació de l'alumnat, la major motivació en el seu aprenentatge**, per la **repercussió social, pública i en els mitjans de comunicació**. Un clar exemple són les **múltiples demandes del projecte Riu Túria, aula integral per part de la comunitat educativa, de la universitària i de diferents entitats**.

5. VALORACIÓ FINAL

Riu Túria, aula integral, és per a l'IES el Quint un **element distintiu de la nostra tasca docent. Forma part del nostre Projecte Curricular de Centre, dinamitzant l'aprenentatge i apropant la realitat del nostre entorn al nostre alumnat, perquè siga capaç d'estimar-lo, respectar-lo, millorar-lo i fer-lo, en definitiva, més sostenible**.

El **desenvolupament tecnològic** ens permet donar-li una **major projecció pública**, fent que el nostre alumnat veja un resultat palpable del seu treball. El coneixement i el desenvolupament de la **ciència ciutadana** que realitzem en els centres educatius cobra ple sentit si ix de les parets dels nostres centres i **es projecta públicament a la societat** utilitzant els mitjans que tenim al nostre abast: **mitjans de comunicació i xarxes socials**.

Considerem i constatem que en el nostre centre hi ha la **inquietud i compromís necessaris per part del professorat, l'alumnat i l'AMPA** per fer avançar el nostre projecte **Riu Túria, aula integral**.

Confiam i comptem que **l'administració educativa ens proporcione els recursos** que ens fan falta, sense els quals aquest projecte, que s'ha desenvolupat i mantingut al llarg del temps, es veuria afectat impedit-ne el seu progrés.

Per últim, valorem la contribució que fa el Projecte en el desenvolupament dels **ODS (Objectius de Desenvolupament Sostenible)**, especialment en els Objectius: 4: Educació de Qualitat, 11: Ciutats Sostenibles, 13: Acció pel Clima, 14 i 15: Vida d'Ecosistemes Aquàtics i Terrestres i 17: Aliances per aconseguir els objectius.